

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1125/2016.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 27.Pf.20.434/2015/8. számú ítélete és a Székesfehérvári Törvényszék 15.P.20.341.2014/17. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Szilágyi László (a továbbiakban: indítványozó) 2016. május 25-én jogi képviselővel (dr. Csapó Csilla; 8000 Székesfehérvár, Zsolt u. 51.) eljárva, a Székesfehérvári Törvényszék útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a Fővárosi Ítéltábla 27.Pf.20.434/2015/8. számú ítélete és a Székesfehérvári Törvényszék 15.P.20.341.2014/17. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben eljáró bíróságok által megállapított tényállás szerint az indítványozó és Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: önkormányzat) 2008 januárjában bérleti szerződést kötöttek egy, az önkormányzat tulajdonában álló ingatlanra. Az indítványozó a szerződéskötést megelőzően az ingatlan tulajdonságaival tisztában volt, annak hasznosíthatósági feltételeiről, az irodai használatához szükséges hatósági engedélyhez kötött átalakítás szükségességéről megfelelő információkkal rendelkezett. Az indítványozó az ingatlant a szükséges műemlékvédelmi munkák miatt 2008 áprilisában vette birtokba. A műemlékvédelmi hivatal a helyiség üzletté alakítása elé akadályt nem gördített, de több feltételt szabott. Az indítványozó az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatához kérelmet adott be a helyiség üzletté való átalakítása céljából, azonban vizesblokk hiányában az engedélyt nem kapta meg. Az indítványozó arra hivatkozással, hogy a bérlemény irodai célra nem használható, a bérleti díj leszállítását kérte, amit az önkormányzat nem fogadott el. Az indítványozó ezt követően a szerződésben kikötött bérleti díj megfizetésétől

elzárkózott. Az önkormányzat a bérleti díj megfizetésének elmulasztása miatt 2008. október 31. napjára a bérleti szerződést felmondta, kérte a helyiség birtokba bocsátását, amelynek azonban az indítványozó nem tett eleget.

- [4] A Székesfehérvári Városi Bíróság az önkormányzat keresete nyomán 18.P.22.827/2008/7. sz. ítéletével kötelezte az indítványozót az ingatlan kiürítésére, és a hátralékos bérleti díj, valamint 2008. november hónapra használati díj megfizetésére. A bíróság úgy foglalt állást, hogy az önkormányzatot az ingatlan hasznosíthatóságának korlátozottsága miatt szavatossági felelősség nem terheli, mert az indítványozó valamennyi szükséges információ birtokában döntött annak bérbeviteléről. A Fejér Megyei Bíróság az elsőfokú határozatot helybenhagyta, majd a jogerős döntést a Legfelsőbb Bíróság is hatályában fenntartotta. Az önkormányzat a helyiség kiürítése iránt végrehajtást kezdeményezett, amelyről tudomást szerezve az indítványozó 2011. március 17-én az önkormányzat birtokába bocsátotta a perbeli ingatlant.
- [5] Az önkormányzat 2010. május 31-én fizetési meghagyás kibocsátását kérte az indítványozóval szemben bérleti és használati díj jogcímén. A fizetési meghagyásból perré alakult eljárásban az önkormányzat 27.749.710 forint használati díj és késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az indítványozót. Keresetét arra alapította, hogy a bérleti jogviszony megszűnését követően az indítványozó a perbeli ingatlan birtokba adására vonatkozó kötelezettségének nem tett eleget.
- [6] A Székesfehérvári Törvényszék ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 25 710 830 forintot. A keresetet ezt meghaladóan, míg a viszontkeresetet teljes egészében elutasította. Határozatának indokolásában leszögezte az elsőfokú bíróság, hogy a felek között 2008. október 31. napjáig fennállt bérleti jogviszonyról, annak érvényes felmondásáról, a jogviszony 2008. október 31. napjával történt megszűnéséről, és az indítványozó bérleti díj, illetve 2008. november hónap tekintetében használati díj fizetési kötelezettségéről jogerős ítélet rendelkezik. Erre figyelemmel mindazok az indítványozói kifogások, amelyek az elbírált körülményeket érintik, így a szerződés megszűnése, semmissége, az önkormányzat szavatossági felelőssége és a birtokbaadás ténye a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 229. §-ának (1) bekezdéséből következően ítélt dolognak minősülnek, így azok a perben nem vizsgálhatók. A keresetet érintően kizárólag azt kellett elbírálni, hogy az indítványozó a perbeli időszakban jogcím nélküli használónak minősült-e, és ennek következményeként az önkormányzatot megilleti-e a használati díj, és milyen összegben. Vizsgálata eredményeként a bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az indítványozó jogcím nélküli használónak minősül, ezért használati díj fizetésére köteles.
- [7] Az indítványozó fellebbezése nyomán eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgyát érintő fellebbezett részében helybenhagyta.

- [8] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való joga, illetve a XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való joga sérelmére hivatkozva.
- [9] Indítványában a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 76. § (5) bekezdés *h*) pontjának alaptörvény-ellenességét is állította, és sérelmezte a 347/2015. (VII. 21.) sz. OBHE határozatot, amely alapján ügyében a Pécsi Ítéltábla bírái jártak el kirendelt bíróként.
- [10] 1.3. Az indítványozó az alkotmányjogi panasszal párhuzamosan felülvizsgálati eljárást is kezdeményezett a Kúriánál, ezért az Alkotmánybíróság az eljárást felfüggesztette, majd azután folytatta azt, hogy a Kúria Pfv.V.21.187/2016/13. számú ítéletével a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítéletét hatályában fenntartotta.
- [11] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [12] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőn belül terjesztette elő.
- [13] Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek az alábbiak szerint felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének lényegét, az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit és indokolást is tartalmaz. Ezen kívül megjelöli a sérelmezett bírói döntéseket és kifejezetten kéri azok megsemmisítését.
- [14] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az Abtv. 27. §-ában, valamint az Abtv. 29–31. §-aiban foglalt tartalmi feltételeket az alkotmányjogi panasz kimeríti-e.
- [15] 3.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-ára alapozza. Az Abtv. hivatkozott szakasza alapján az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [16] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [17] Megállapítható továbbá, hogy a Fővárosi Ítéltábla ítélete ellen nincs helye fellebbezésnek, az indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.

- [18] 3.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [19] Az Alkotmánybíróság először azt vizsgálta, hogy az indítványozó panaszában megjelölt-e olyan alaptörvény-ellenességet, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta.
- [20] Az indítványozó azt sérelmezte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogával és az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogával összefüggésben, hogy nem volt lehetősége a bizonyításra, az önkormányzatot pedig az általa állítottak igazságtartalmának igazolására nem kötelezték az eljáró bíróságok. Állítása szerint ezzel csorbult az a joga, hogy az önkormányzat keresetével szemben érdemi védekezését teljes körűen előterjeszthesse, és a keresetről a bíróságok minden információ birtokában dönthessenek.
- [21] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben fontosnak tartja a Fővárosi Ítéltábla azon álláspontját felidézni, miszerint az indítványozó a korábbi jogerős ítéletben foglalt tényeket és jogi okfejtéseket már nem tehetette vitássá, ezért beszámítási kifogása sem volt érdemben vizsgálható.
- [22] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ezért az alkotmányjogi panaszban kifejtett aggályok valójában a bíróságok által megállapított tényállást vitatják, a bírói döntések irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára irányulnak, amelyre az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel.
- [23] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, valamint a jogorvoslathoz való jog tekintetében kifejtettek nem minősülnek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek.
- [24] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó panasz nem tartalmaz semmilyen alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [25] 4. Az indítványozó a Bszi. 76. § (5) bekezdés *h)* pontjának alaptörvény-ellenességét is állította indítványában, és sérelmezte a 347/2015. (VII. 21.) sz. OBHE határozatot, amely alapján ügyében a Pécsi Ítéltábla bírái jártak el kirendelt bíróként.
- [26] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben megállapította, hogy az indítványozó nem teljesítette a határozott kérelemnek az Abtv. 52. § (1b) *a)* pontjában előírt azon feltételét, miszerint egyértelműen meg kell jelölni azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására.
- [27] Az Alkotmánybíróság jelen eljárása során nem bocsátott ki hiánypótlási felhívást az indítványozó részére, mert az indítvány alapján – az esetleges hiánypótlási felhívásra adott választól függetlenül – egyértelműen megállapítható, hogy az indítványozó által

sérelmezett rendelkezés alkalmazására az ügyében folytatott bírósági eljárásban nem került sor, ezért az nem lehet az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz eljárás vizsgálatának tárgya.

- [28] A bírák kirendelésének jogintézményét a bírák jogállásáról és javadalmazásáról 2011. évi CLXII. törvény 31–33. §-ai szabályozzák, ami alapján megállapítható, hogy bíró kirendelésére nem egyedi ügyben kerül sor, és a kirendelt bíró nem meghatározott ügy elbírálására kap felhatalmazást. Bíró kirendelésére alapesetben a törvényszék elnöke, egyéb esetekben az Országos Bírósági Hivatal (a továbbiakban: OBH) elnöke jogosult.
- [29] A Bszi. 76. § (5) bekezdés *h*) pontja értelmében az OBH elnöke dönt a bíró más szolgálati helyre történő kirendeléséről, ha a kirendelés nem a törvényszék és az illetékességi területén működő közigazgatási és munkaügyi bíróság, illetve járásbíróság között vagy a törvényszék illetékességi területén működő járásbíróságok között, vagy a törvényszék illetékességi területén működő közigazgatási és munkaügyi bíróság és a járásbíróságok között történik.
- [30] A 347/2015. (VII. 21.) számú OBHE határozatával az OBH elnöke a Pécsi Ítéltábla tíz bíróját rendelte ki egy év időtartamra, a Fővárosi Ítéltáblára. Az OBH elnöke ezt általános központi igazgatási feladatkörében eljárva tette, nem pedig valamely bírósági eljárás résztvevőjeként.
- [31] A fentiekből következik, hogy az OBH elnöke a sérelmezett jogszabályi rendelkezés alapján nem egyedi ügyben, és nem bírósági eljárásban hoz határozatot bíró kirendeléséről. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a sérelmezett rendelkezés alkalmazására az indítványozó ügyében folytatott bírósági eljárásban nem került sor. {lásd 3132/2015 (VII. 9.) AB végzés, Indokolás [11]} Az Alkotmánybíróság mindezek alapján ezen indítványi elem érdemi vizsgálatát mellőzte.
- [32] 5. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó panaszában a kifogásolt bírósági ítéletekben foglaltakkal kapcsolatosan nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, így nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [33] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2017. október 10.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró